

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA:
Bulev. Regina Maria Nr.
12. Tipografia „Aradul”
Nr-ul Telefonului 357.

INSERȚII
se primesc după tarif în
Administrația ziarului
și la toate agențiile de
publicitate.

Abonamente:
Anual . . . 750 Lei
Semi-anual . . . 390 Lei
Trimestrial . . . 195 Lei

Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL
Apare zilnic la orele 5 dimineața

3 Lei ex.

Indrumarea muncii

Arad, 30 Mai

Elementul principal de rezistență pentru convingere — împotriva anarhice ale bolșevismului, prin cărui muncitorii au azi o mizeră situație, sunt diferite organizații ale statelor europene care se apără muncitorii și se reglementează în foloaul lor.

Unele aceste organizații datează din spiritul democratic și experimental al bărbaților de stat ai Apusului adunat în momentul de față în Europa, unde s'a deschis a 8-a sesiune a conferinței internaționale a muncii.

Tratatul de la Versaie, prevăzând că Europa epuizată de război, ar fi căzută în starea unor grave convulsii economice și politice și de aceea (în scopul economic-financiar) au fost create Societatea Națiunilor și organizația internațională a muncii, care instituie un caracter internațional, al cărui scop este menținerea păcii și restabilirea echilibrului economic și social distrus de război.

Biuroul internațional al muncii al cărui director este d. Albert Thomas și care are conferințele internaționale de muncă și un dat — dintre toate aceste conferințe internaționale — roadele cele mai frumoase.

Pe când Societatea Națiunilor este frământată din pricina convulsiei ridicate cu privire la existența unui scaun permanent internațional, în consiliu, organizația internațională a muncii, a reușit să găsească un loc, toate statele din Europa, inclusiv Germania, Austria, Italia și Bulgaria și multe state din continentul încă această organizație se compune astăzi din state și anume: România, Argentina, Austria, Anglia, Belgia, Bolivia, Brazilia, Canada, Danemarca, Ecuador, Spania, Estonia, Finlanda, Franța, Grecia, Guatemala, Japonia, Honduras, Italia, Japonia, Letonia, Luxemburg, Nicaragua, Norvegia, Panama, Paraguay, Peru, Persia, Polonia, Salvador, Jugoslavia, Suedia, Suedia, Elveția, Cehoslovacia, Uruguay și Venezuela.

Unele mari state, a căror aderare la organizația internațională a muncii este dorită, Rusia sovietică și Statele Unite ale Americii, nu fac încă parte din această organizație.

Prin urmare, Statele-Unite, deși au parte oficial la lucrările conferințelor, au reprezentanți în diferite birouri și un birou de coordonare a fost instalat la Washington în biroul internațional al muncii.

Unele are un serviciu special care furnizează material informativ și funcționează pe lângă Biuroul Internațional al Muncii.

Conferințele discutate și adoptate la conferințele internaționale de muncă recomandările pe care le fac guvernelor, publicarea unui anuar de statistici și informații sociale, faptul că la conferințele delegații ai guvernelor și muncitorilor tuturor statelor care fac parte din organizația internațională conferințele caracterul

unul adevărat parlament internațional.

Convențiile adoptate de conferințe, după ce sunt ratificate de parlamentele statelor respective, devin baza legislației muncitorești din aceste state. Astfel, legislația muncitorească din lumea întreagă merge spre unificare.

Convențiile adoptate sunt obligatorii pentru statele care fac parte din organizația internațională a muncii; orice lege trebuie să prescrie și sancțiuni în caz de neaplicare, dar această problemă în materie de drept internațional, este prea delicată și încă nerezolvată.

Chestiunile care vor forma obiectul dezbaterilor sesiunii a 8-a și a 9-a care se deschide la 7 Iunie, a conferinței internaționale a muncii privesc inspecția emigranților pe bordul vaselor, codificarea contractului de angajament al marinarilor și principiile generale de inspecția muncii marinarilor.

Până la anul 1922, când conducerea departamentului muncii a fost luată de regretatul G. G. Mărzescu statul român n'a urmat o politică de înțelegere a rostului organizației internaționale a muncii.

Deaceia am văzut că România a fost reprezentată la primele trei sesiuni ale conferinței internaționale a muncii (Washington, Geneva și Geneva prin persoane care nu aveau o pregătire specială, dar care se găseau întâmplător în străinătate. Astfel am fost reprezentat printr'un inspector dela căile ferate, un atașat comercial, sau un căpitan de marină, cari vor fi avut întinse cunoștințe în domeniile respective, dar cari nu puteau cunoaște niچی legislația muncitorească în vigoare nici problemele de muncă ce se puneau în toate țările după război și în deosebi în țara noastră.

G. G. Mărzescu, înțelegea să facă politică în înțelesul superior al cuvântului, și n'a cruțat nici un sacrificiu material pentru ca România să fie bine reprezentată și în organizația internațională a muncii.

D. N. D. Chirulescu, succesorul lui G. G. Mărzescu la ministerul muncii, a urmat pe aceeași cale și astfel patru ani de-a rândul am fost reprezentată la conferințele internaționale de muncă prin d. Petrescu-Comnen ministrul țării la Berna, I. Setlacc directorul general al muncii, ing. C. R. Mircea reprezentantul elementului patronal și I. Fiueraș reprezentantul muncitorimei.

La această delegație, se mai adăugau după nevoi, consilieri tehnici.

Se pare însă că, odată cu venirea la cârmă a actualului guvern s'a suspendat și acțiunea de participare efectivă a României în această organizație internațională.

Chiar dacă motive de ordin pecuniar ar fi dictat această obținere a României, vina guvernului e cu atât mai mare cu cât n'a putut înfrâna risipa de fonduri din ultimul timp măcar cu atâtă cu cât să fi asigurat continuitatea reprezentării României la o conferință internațională atât de importantă.

Simon Petliura

Arad, 31 Mai

Cu ocazia atentatului contra hatmanului ucrainean, Simon Petliura, agenția Ceps publică un articol al politicianului ucrainean, A. Lotocki.

În Paris, în ziua de 25 Mai, a avut loc un săngeros act, care este o greș răzătoare pentru emigranții ucraineni. Personalitatea lui Petliura este foarte interesantă. În cariera vieții sale se combină activitatea de administrator unui ziar cu soarta furtunoasă a luptătorului politic ucrainean, conducerea ziarului economic (Zemstvo) comandamentul unităților militare ucrainene și locul de prim-ministru Petliura a jucat un rol important în mișcarea națională din Ucraina. El a dus mari lupte pentru independența Ucrainei. În decursul acestor lupte, victoria a fost imediat urmată de un mare succes. Pentru țara sa stat evenimentele turbure au fost fatale.

În anul 1920, Petliura a fost aliat să părăsească țara împreună cu mulți politicieni, cu întreg aparatul de stat și cu armata pe care încă o avea și să emigreze în străinătate.

În toate acțiunile sale el a dezvoltat o mare energie. Mulți ucraineni fac numele lui sinonim cu independența. El a fost într'un timp foarte popular, ajungând simbolul luptei pentru eliberarea Ucrainei. Însuși guvernul sovietic a constatat că Petliura s'a bucurat de o mare bucurie în masele populare din unele părți ale Ucrainei. El a căzut victima bolșevicilor, cari din motive că luptă contra programurilor săngeroase, au ocupat Ucraina.

Petliura a fost pe urmă contra programurilor pe cari le-a dezvoltat, văzând în aceasta o mare daună pentru țară. El a luptat cât a putut contra tendințelor violente și nu s'a dat îndărăt de multe ori dela înălturarea turburărilor. Petliura a fost împușcat de către un evreu din Smolensk din motive de răzbuire.

Moartea lui Petliura este considerată de emigranții ca o mare pierdere. Acest fapt va strânge laolaltă pe emigranții ucraineni și va reînnoși lupta de eliberare a Ucrainei. Moartea acestui luptător a cărui latură pozitivă este un însemnat aport pe tărâmul deșteptării naționale, va uni toate cercurile destinate ucrainene pentru lupta de eliberare și pacificare acestei țări unde sângele a curs prea din belșug.

Opinia maghiară și scandalul falsificărilor

BUDAPEȘTA. — Sfârșitul procesului falsificatorilor unguri a născut în opinia publică maghiară ca și în presa din Budapeșta un neobșnuit interes și este continuu obiectul neamăratelor comentarii.

În articolele cotidianelor maghiare liniștea și asigurarea, că condamnările nu s'au dezvoltat complet, sunt ascunse, dar se regretă faptul că procesul a trebuit să se încheie într'o astfel de formă. După cum scriu zărele ungurești, au fost condamnați eroii naționali, dar că odată ce condamnarea a fost făcută de către însuși Ungaria, s'au evitat urmări și mai dezastruoase. Condamnarea a fost astfel o contribuție în interesul patriei.

„Pester Lloyd” și „Magyarsag” deduc din proces necesitatea revizuirii tratatelor dela Trianon și declară că trebuie să se ceară din nou provinciile cari au fost sub stăpânirea Ungariei, „Magyarsag” scrie că cugetul iridentistilor unguri este prin aceasta lăchis și zdrobit și regretă că Europa n'are posibilitatea să se ocupe cu mai mare interes de chestiunile maghiare. Mai curând sau mai târziu întreaga Ungarie trianonă va fi pregătită să se rezbuc și să redobândească toate câte le-a avut înainte.

Organul social democrat „Nepzava” constată că procesul a adus la lumină un întreg de josnicii și opere nefaste și că eroii a trebuit să-și primească pedeapsa cuvenită. Conducerea se întoarce și contra prim-ministrului Bethlen și contra colegilor săi din cabinet.

Organul guvernamental „Budapesti Hirlap” scrie că a fost necesar ca sfacerea falsificărilor să demonstreze lumii zguduirea morală ce a produs-o Trianon.

Cerurile naționaliste arată deasemenea că lucrul care a dus la scandalul maghiar, este de găsit la sfârș de granițele Ungariei, vorbind despre pacea dela Trianon ca fiind cauza întregului rău. Se caută mereu noi motive pentru a se explica opera patriotică a falsificatorilor de valută străină.

foșt cond mașii la 4 ani munca silnică, cei-lai la pedepse mai mi i. Sentința se pare aspră și a fost produsă de presiența opiniei publice mondiale. Lumea a trebuit dovă să se convingă că justiția maghiară lucrează corect că cunoaște dreptul și în sfârșit că Tribunalul maghiar este complex independent. În realitate însă, această judecată arată că justiția maghiară nu este independentă, că guvernul are asupra ei o mare influență. Acest fapt este foarte bine demonstrat și de motivele sentinței în care se vorbește că crima falsurilor este un produs al patriotismului pur și al eroismului. Această sentință nu trebuie să fie considerată așa cum se prezintă. S'a și anunțat imediat că apărătorii acuzațiilor cer ca cel condamnat la prima instanță să fie puși în libertate și numai Windischgratz și Nadosy să-și facă pedeapsa. Procurorul a fost hotărât contra punerii în libertate a condamnaților dar se poate aștepta că își va schimba punctul său de vedere și că vinovații vor fi puși în libertate. Când vor avea loc dezbaterile la a doua instanță, încă nu se poate spune. Desigur că lucrul nu va fi grăbit ca astfel să se uite puțin de numele vinovaților.

Depe decursul procesului falsificărilor, ziaristi locali și străini au rețrăit foarte și s'a constatat în tot timpul cât a durat, nu numai că nu s'a căutat descoperirea adevărului, dar că s'a lucrat pe toate căile ca să fie minimalizat cât mai mult materia. Sentința judecătorească care a trebuit să liniștească spiritele revoltate, le-a aprins și mai mult, de care ca este îndreptată contra tratatelor de pace, cari sunt considerate ca cauza principală a fabricației de bancnote false. În principii acestei sentințe, orice acțiune a iredentistilor maghiari este îndreptată. Această realitate continuă un mare pericol. Procesul a fost în unele momente o deschisă propagandă a mișcării iridentiste mișcare care este aprobată și sprijinită de guvernul maghiar. Declarațiile martorilor Zdravetz, Teleki, Bethlen și ale celorlalți legitimiți au fost o incurajare a iredentistilor în declin cu un vehement atac contra statelor succesorale.

În această împrejurare se ogiundește pe deplin noua fizionomie a Ungariei actuale. Înainte de război o conștientă a însemnat pierderea societății și o lovitură morală ireparabilă, dupăcum este și în aite state, odată ce a fost vorba de act necinstit în Ungaria de azi, situația este cu totul

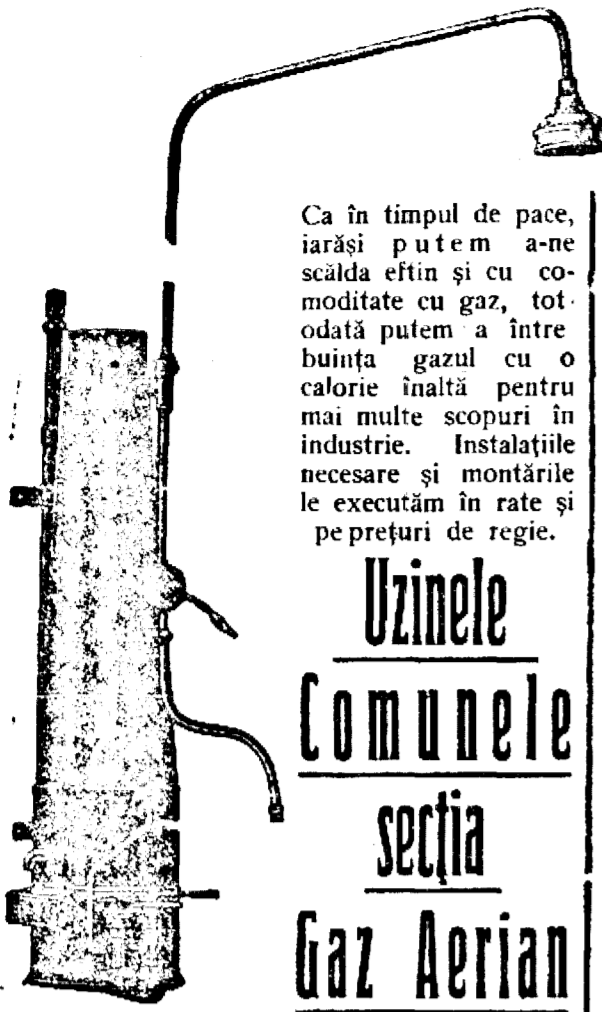
Din altă lume

— În spital. —

De vale, în goană, noaptea, spre unde... Trupul de lemn mi se clocește cu alte trupuri de lemn, din încăperea mașinei care aleargă de vale; și durere... Aud, în lătură, vânt și gemete nedeslușite... Oare unde sântem? Nu-am rupt, oare, din lumea aceasta și aburăm, neînfrânați, spre văzduhuri de nestire și groază?... Nu rot cugeta... Trec și ruri la stac, în desordine de spaimă... Văd capul lui Ionescu umblând singur prin aer, — o mână de aiurea, a altuia, se duce spre capul vagabond, — și huet, un fel de tăcere a huetului... Copacii se apleacă fără să șogănească, — ciudat! — mi-am uitat tabachera la tribunal și de sigur mi-a furat-o aprodul... Ce neomenie! — dar de ce-or fi gonit așa soldații?... Și deodată: copacul din dreapta la pământ, ca o vietate rănită, își strigă durerea în trosnete secl... Crapă creerii în cap de huet și de ruperile aerului... Ce bine ne simțim, fără simțire... Mergem pe frunze uscate, — e toamnă... Colo la țară, cu iubita pe culmi înflăcărâte, pe când soarele se lasă domol, — nostalgii de vremi care fug, alunece pe căi de vespicie... Ochii clipeac și culmile înflăcărâte pier... Prietenul din dreapta zice tare a!... și se repede cu furie pe pământ să-l îmbrățișeze în cutremur de carne ucisă... A murit... Ce o fi asta?... Și nu pot să mă oprac... Cine mă duce din spate și de ce nu mai e nimic în cap?... Un fag mare își scutură în calea mea frunzele galbene... Una îmi trece pe lângă pleoape și, deodată, simt pe obraz cum mi se prelinge o lacrimă: copiii mei!... Ce departe! Iată pe maica dănoasă, cu doi copii, tresărind în frunzar... Unde ești tu, tată?... Aud vorbele ca pe niște frunze ce cad... Și iar, de unde, vine huietul care se sparge deodată în mil de șogmote rele... În urechi, queră afund un bi hi... cu un fir

de argint care vrea să iște numai decât în creier și să-l amestece... Pe urmă o căldură, unde, în trup și un șipot de sânge... Văd cerul: ce frumos!... Mămi umbli de mine, ca niște gânganii fantastice... Doamne, de ce ne ai dat un cer așa de frumos?... Ce să facem cu el?... Despică-l, fă-l negru, alungă-l — prea e frumos, și l pierdem... Pe urmă: întunec, și goană spre un levs, de vale, închiși între patru pinze, laolaltă cu alte trupuri de lemn ce se lovac: între sine, gem, și nu cugeta... Văd lui sibi slabe, — glasuri: — „Nu e loc aici, — e plin...” Casa de păză se mișcă huruitoare, supărată. Iar glasuri: — „Duceți-vă unde știți; e plin aici...” Și iar sfâșim înțunecul nopții de toamnă cu căsuța noastră de pânză... — „Di-i jos aici, — i om pune undeva...” Un milițian cu mustața mare lăsată în jos și cu suman, încește de ciudă și așteaptă... Pe urmă, aud un vaer: — Ce de-a răniți, miică!... Mă pipăi: sunt eu?... Ce este?... Nu, nu... Mă ridic: un pușcă de durere, nevăzută, mă isbește drept în piept, în întunec... Mă doare?... Ce i acesta durere?... Tată-tată tătutal... Cine m'a strigat?... Și de ce p'ange glasul de copil?... Trec prin înțunec fiindă de după gât pe doi milițieni bătrâni... Și le zic: — „De unde sunteți voi?...” și nu aud răspunsul. Vorbec apoi singur: — „Ce soartă v'a porit din calea vieții voastre spre mine, — ca după ani să vă ișiți în noaptea aceasta, să-mi țirli sufletul

muribund?... Hm!... ce ghidului mai sunteți?... Tu ești Flores, bacul nostru?... Și tu Petre, vâcarul?...” și-mi amintesc că am riu... Mergând lucet și fără capăt, alunecam pe vreme... De când mergeam așa?... Și ce clar se aude în cap, unde, în locul unde sunt aducerile aminte, cîntecul din vasa tre:ută: ...e tot ce-am sperat, în sborul etera spre noroc... Și, deodată, o imensă poartă se deschide asupra unei încăperi albe... Milițianul din dreapta șoptește: — „S'a de oprită!” Alb-roș, — și sberiat nelnterupt, topit în tăcere de sberiat... Lumină, vată, preți: alb, — singe, sberiat: roș... Rid ca un nebulm colo, în dreapta, cu mini pline de singe gros, cineva scoate din burta unui om o ruptură de maș, — și omul se uită cu ochi sibi la așa drăcie... Jos, pe lespede, picură sângele: se duce, îl suge pământul, — și omul pară rde sberind cenșiu spre cel ce-i tulbură măruntaele... Risul lui scormonește sufletul, — aud: — „Puneți-l aici...” adică eu. Și o placă de zinc rece mi se lipi de spate, iar privirea se urcă spre-o pată mare albă... În diumul acesta, zării — așa mi se pare — un cap fără scăfărie și un fierăstrău care rodea un genun hi... hăr-hăr... Imprejurimea hohotea de tăerea sberiatelor... O atmosferă de catifea luncuoasă, hăufoare, — și totuși tăcută... — „Tăc bine, — oprește sângele, — coasă solid...” și mă gândeam: de ce oare, când am piccat de-acasă, m'a uitat pe fierăstrău în stradă, așa, fără motiv, și am tresărit când m'ntrebat nevasta: „la ce te gândești?...” Găugăniți marl umbi ar pe mine: un cuțit ascuțit ca o umbră rea se infige în carne: durere... Te văd, durere, — nu mă simți cam mă fericec în tine?... Cad... O beatitudine fără hotare se revără, Pe front ostăii merg glorioși, trec înainte,

Loc deschis.
—oo—
Clientul meu va prelua prăvălia lui Samuil Guttmann din Str. Barițiu No. 39, prin aceasta provoc pe eventuali creditori să în decurs de 3 zile să se prezinte în biroul meu din Str. Eminescu 2. În caz contrar pretențiile nu se vor lua în considerare. (2877)

Ca în timpul de pace, iarăși putem a-ne scălda eficient și cu comoditate cu gaz, totodată putem a întrebuința gazul cu o caloricitate înaltă pentru mai multe scopuri în industrie. Instalațiile necesare și montările le executăm în rate și pe prețuri de regie.

**Uzinele
Comunele
secția
Gaz Aerian**

Arad, Str. Muciu Scevola No. 9, 11, 13.
Telefon 27, 25 și 16.

Biroul uzinelor din Str. Eminescu
No. 4 stă la dispoziția on. Public
în ce privește comenzi etc. (2454)

KNAPP
vopsește și curăță haine. Ateliera în
Arad, Strada Episcopului Radu No. 10.

Loc pentru adunarea hainelor
în Arad, Strada Brătianu No.
11: în edificiul Bancii Agrare
Timișoana. 000 (2506)

Dacă ori ce parte a corpului **și esudă**
și nu te infriți sau să desperzi
Căci în **farmacia RENYI** se capătă
Cremă Caniculină în contra sudorii
Care având un efect garantat
sudează o sistează imediat

Farmacia **RENYI** Arad, Bulev. Reg.
Maria, vis-a-vis de Prefectura județului. (2705)

Jurnale de modă de primăvară cele mai noi,
note muzicale noi și anticvarice. Viori noi
și vechi, precum și accesoriile lor. Revi-
site de birouri. Hărți pe scrisori și im-
pachetat, penite, blocuri pt. casă, hărți
crep, servetele, cărți române, ger-
mane, franceze și engleze.

Biblioteca de imprumut cu cărți române și străine.
Telefon Nr. 385. Telefon No. 385.

IZIDOR KERPEL
Bulev. Regina Maria 12, (2427/a)

FIX Intreprindere pt. vopsirea
și curățirea chimică Arad.
Str. Gheorghe Ionescu No. 5 (fost Gr. Károlyi-ucca).

Primit oricând și ce fel de lucrări în acest
soli pe prețuri moderate.
Suntem aranjați special pentru vop-
sirea torturilor de lână, bumbac și măt-
asă precum și pentru vopsirea torturii
a covoarelor albe și persane cu
material vegetal. (2398/IV)

Vă rog să faceți o probă!!

Atențiune! **Atențiune!**

Bulev. Regele Ferdinand No. 47
Industrie și depozit special
de albituri bărbătești

Vinde și pregătește totfelul de albituri bărbătești, chiar și din marfă adusă. Prețuri originale de fabrică! oo (2834)

**Reclama
e sufletul
comerțului**

Loc deschis.
—oo—
Clientul meu va prelua prăvălia lui Samuil Guttmann din Str. Barițiu No. 39, prin aceasta provoc pe eventuali creditori să în decurs de 3 zile să se prezinte în biroul meu din Str. Eminescu 2. În caz contrar pretențiile nu se vor lua în considerare. (2877)

AVIZ!
Subsemnatul cu onoare aduc la cunoștința Onor. publicului că am preluat bărbieria alui **Heinrich Adam** din Str. Meșianu No. 16, (în edificiul bisericesc), pe care am aranjato cu mobilare nouă și modern. (2886)
Rog binevoitorul sprijin
Avramuțiu Ilie,
bărbier.

*) Pentru cele cuprinse la acest loc răspunde autorul.

Mica publicitate

Funcționar, perfect în română măghiară, traducător, dactilograf, caută post eventual birou advocațional. Adresa la Administrația ziarului după masă.

Au sosit PEȘTE proaspăt
de Dunăre și Crap Kg. Lei 120.—
la **ROSENBACH**
Arad, Piața Plevnei (f. Arpad-tér) 5. În edificiul templului izraelit. (2069 III)

Carolina de Lun
fabrică de țigări
Tipografie de Arad
Arad
ANGUS-ARAD (2394)

Să ne ferim! de cremele de
țin prea multe săruri metale, aceste fiind
veninoase strică teribil pielea obrazului. Se
folosim deci numai crema **FOLDES „Margit”**
conținând materiale bune cari vindecă
toate bolile pielii. Este recunoscută prin
efectul ei, pielea obrazului devine fină și
fragedă. **Dr. Földes și Hehs,**
Arad. (2855)

„ASTRA”
Prima Fabrică Română
de Vagoane și Motoare
S. A. Arad
Direcțiunea Generală:
București Str. Lascăr Catargiu 11.
Uzine: Arad.
Adresa telegrafică: Vagonaștra București
Vagonaștra Arad.
Scrisori București: Căsuța
postală 136.
Arad; Calea Aurel Vlaicu.

Orice fel de vagoane de perso-
ane, de marfă și de lux,
vagoane cisterne (de spirt,
petrol și benzină). — Vehicule
industriale, forestiere și agri-
cole. — Construcțiuni de fier,
stâlpi nituiți. — Piese de ma-
șini forjate. — Zdrobitoară
de cânepă. — Poduri de fer.
Piese de fontă și de metal —
Cazane de aburi, rezervoare
(pentru apă, spirt, petrol și
benzină) de orice formă și
mărime. — Piese de rezervă
pentru vagoane normale și
vagoane cisterne. (1629)

Oferte și devize la cerere.

schimbată. Aci s'au petrecut multe nedreptăți, ilegalități și crime și toate au fost aprobate și găsite de motive patriotice. Windischgraetz și Nadosy sunt slavii în întreaga Ungaria va mari eroi. Dacă justiția lui nu este deloc sdreținată; din contră, i se deschid toate ușile înaltei societăți și

Expoziția și târgul volant al României
Cum va fi organizat. — Cine vor expune. — ce se va expune

Uniunea Camerelor de comerț și Industrie recunoscând rolul și importanța mare a expozițiilor și târgurilor în dezvoltarea vieții economice a hotărât organizarea unei expoziții cu caracter mobil.

Cum s'a ajuns la aceasta expoziție târg

Motivele cari au determinat Uniunea să se oprească la acest gen de expoziție-târg, sunt justificate de minimum de sacrificii reclamate de organizarea lui. Obiectele expuse vor fi sub formă de eșantioane.

Facilitățile de acoutare

Materialul fiind pregătit în condițiuni ușoare de transport și clasat în casele pe categorii, poate fi montat pentru expunere în 48 de ore — în orice edificiu public — ce se va obține sau închiria.

Scopul expoziție-târg

În acest mod, cu o bogată reprezentare a tuturor sursilor de producție națională, populația țării va reuși să cunoască puterea

este răsplătit cu cea mai mare stimă. Acuma se poate deja explica de ce n'au fost pe de parte în Ungaria multe sesinațe politice. Falsificatorii de bani au fost proclamați suși și tare ca eroii națiunii. Căile Ungariei de azi sunt din cele mai anormale.

O mare manifestație politică la Praga

Praga (Cepa). — Intrunirea, așa zisilor fasciști cehoslovaci, ținută nu demult la „Slovansky Ostrov” din Praga, a dat loc la diferite polemici în presa cehoslovacă, provocând o mare mișcare în viața politică, care în ultimul timp a fost calmă. Opinia publică n'a dat la început prea multă atenție fasciștilor, dar când la ultima intrunire au fost îndreptate atacuri împotriva legionarilor și conducătorilor revoluției, Federația legionarilor cehoslovaci a ținut o intrunire de protestare, la care au fost invitate toate partidele fostei coaliții guvernamentale cu excepția partidelor național-democrat și clerical. Nimeni nu se aștepta însă ca adunarea convocată să se schimbe într-o mare intrunire publică și manifestație de stradă. Cu totul neșteptat și în mod spontan adunarea a căpătat caracterul unei mari intruniri publice, cum n'a mai fost văzută dela 28 Octvrie 1918, când s'a declarat independența republicii cehoslovace. Numărul participanților la intrunirea depe „Slovansk Ostrov” a fost, după datele ziarelor, de vreo 30.000 persoane, așa că a

trebuit să se țină 3 intruniri. Principali rgatori au fost: Deputatul legionar dr. Patejal, președintele Senatului V. Klovaci, fruntașul socialdemocrat Rudolf Bechyně, senatorul socialist Haberman, fostul președinte al Camerei deputatului Tomașk, deputatul socialdemocrat dr. Soukup, deputatul legionar dr. David, redactorul șef al ziarului legionarilor „Narodni Osvozozeni” Levi Sychrava și alții.

Oratorii au constatat în unanimitate că, de acord cu marea majoritate a poporului, acțiunea fascistă trebuie vestită cu tărie și nu se va admite nici un fel de dictatură, fie de dreapta, fie de stânga. Legionarii și întreaga opinie publică conștientă se alină de partea democrației, culturii și a progresului social. Președintele federației legionarilor cehoslovaci, deputatul Patejdi a declarat că legiunile cehoslovace vor rămâne pentru totdeauna legiunile lui Masaryk și a democrației.

La intrunire la care au participat partidul socialist cehoslovac, partidul social-democrat, partidul republican, partidul micilor

industriași și comercianți, partidul și partidul progresist, s'a lăsat prin care se respinge ca țările orice antidemocratice, care tind spre desfacerea de dreapta, fie de stânga. Adunarea declarată împotriva comunismului și a fascismului, care este expresia reală politică, economică și culturală.

După intrunirea dela „Slovansky Ostrov” s'a pornit un cortegiu monstru, care sunetul imnului național și a diferitelor cântecuri, s'a îndreptat în spre stăruia Vazlav depe Vazlavské Namesti, cuprindea vreo 30.000 oameni și în ea erau duze diferite placte: „Trăiască beratarul nostru, președinte T. G. Masaryk”, „Trăiască conducătorii revoluției tre de pace graunții”. Convoul în care de: „Trăiască T. G. Masaryk”, „Trăiască Benez”, „Trăiască Democrația”, „Jos cu cismui”, „Jos cu dictatura de stânga dreapta”, — a ajuns la stăruia Vazlav, unde a vorbit mei senatorul doctor. Soukup și putatul legionar David. Piața Vazlav N.amesti era plină de oameni, în timpul manifestației s'a păturat cea mai fectă mișcare și tot în liniște manifestația terminată seara târziu.

Fasciștii anunță pentru Luni o adunare, dar acțiunea lor din ultima va avea un alt epilog; ambele partide liste pregătesc o interpelare în Parlament îndreptată contra extravaganțelor elector fasciste și ce va întreba guvernul măsurile luatele să ia dacă va pune în care legea pentru apărarea republicii, pelarea va fi prezentată, imediat pregătită, în ședința publică și e de așteptat și alte partide: să i se asocieze, în discuție se speră că se va pune în discuție și care e izvorul mișcării fasciste ca vace.

Războiul din Maroc definitiv terminat

Paris. — Afilăm din Fez că trupele co-spaniole au stabilit legătura la Chouk-Supenerile au continuat erii sevrăși în cea tea trecută la regiunea Beni-Veroual.

Astăzi se așteaptă intrarea în Maroc a noastre a fratelui și unchiului lui Al-Krim.

Paris. — Telegramă din Maroc. — Al-Krim va declara astăzi seară la Taza, nere, generalului Boichat.

Paris. — În urma capitulării lui Al-Krim, guvernul a însărcinat pe generalul Simon cu o misiune în Maroc. Simon pleacă astăzi seară la Fez pentru a conferi cu Steeg și Boichat.

Nu este exact că conferința franco-angloasă se va întruni la Algerias.

Guvernul francez și spaniol au decis în privința: stabilirii siguranței în Maroc, inclusiv partizanii și indigenii.

— scot sabia moșului mea de la Plevna și strig cu avânt: înainte, bteji!.. Nu vă lăsați!.. O!.. trecute: Plevna, Grivița, — regele Carol!.. Părintele Muscan, dascălul din a doua primară, grăește: „părintii noștri au luptat glorios la Plevna, — prostior!..”

Deasupra capului meu, în odaia liniștită, cu paturi alinate, se pleacă o frunte de femeie și doi ochi negri, buni, acunoscuți, își preling privirea în capul meu, în trupul meu, în durerea mea...

— „Te-ai liniștit?!.. M'am uitat împrejur: erau oameni răniți în toate paturile, — nu știam cui vorbește așa de blajin, femeia aceea...”

Zice: — „Eu mă numesc Elena... Vrei ceva?..”

Auzi glasul meu străin: — „Nu vreau nimic...”

Nimic: o umbră roșie alerga pe perețele de sus, pe care se pimbau ochii mei de sticlă... Nimic: o fereastră și o copac, ca o mină, spre trupul meu. Elena?... Cine e femeia aceasta, și de unde pornește drumul ei spre mine?... S'au și cuget: să vedem: ce este de răspuns la această întrebare... Ce? Parcă e vre o rațiune? Nimic, o, iar nimic...

Vorbește un ofițer fără mină (nu știu ce mai însemnează dreapta și stânga): — „Ce? domnule!.. Am să mă duc să le spun: mi-ați mâncat mină de giaba!.., Ti harilor!..”

Altul, din colț, cu capul bandajat peste tot, afară de gură: — „Intunerec — Intunerec!.. Hă hă!..”

Și se ridică toți: unul cu piczoarele tăiate, lângă altul cu scăfiria ca răcitură, — color, cel fără privire, — ici, cel fără mină, — altul se pimbă fudul: întreg, dar neîntreg, ține un discurs la o intrunire democratică, — toți vorbeac deodată, abia, se iau la ciartă: sunt frânți de suferință... Pling, fiind în pumni, mâna rece a Elenei, — care-mi spune blajin: — „Vine nevasta să te ia...”

— „Care?...”

— „Nevasta d-tale...”

— „Da?...”

— „Da...”

Cândul, în drum, se infundă, privește ciudat în jur, cade, se ridică din nou, — nu pricepe, — se întoarce răzând neplăcut...

Târziu, spre-o seară care se lasă nătâng peste geamurile deschise ale toamnei, intră bai pe Elena:

— „Spuneaai cândva de nevasta mea...” Elena, privind aiurea (svea, sunt sigur, lacrimi în ochi), răspunse vag: — „Nu, — și-am spus numai că vremea e frumoasă și că vine toamna...”

— „Cum?... Dar tu mi-ai spus că vine nevasta...” și sculat în cot, privit în jur. Odaia se arăta altfel din locul acesta: ofițerii, ca morții, stăteau cu capetele plecate pe perii... Elena zise iar: — „Vrei ceva?... Creanga de copac imi făcu un semn, și pe urmă, nimic...”

— Casa aceasta, după puțin, fu cuprinsă, de furtună, imi aduc aminte bine. Și nume, într-o dimineață veni, cu față de sticlă spămoasă, un om și abieră tare spre noi: — „Se evacuează spitalul!..” Afară foșnetul uscat al copacilor se învălmășea cu huzul mașinelor sbrătoare: teroare... Femei îngrozite — adică nebune — alergau peste tot: „Ne omorâți!..” și nu se opreau locului nici o clipă... Și, drodată, casa întreagă fu cuprinsă de-o tremurare, ca în apropiere cea celui din urmă dezastru... Și de ce, oare, risal imi sfredeloa ființa, așa de larg?... Singură Elena părea liniștită, dar, luindu-mi mina, simțeam cum tremură toată.

Zice: — „Plecăm, Eleno... plecăm...”

Ea dădu din cap și două lacrimi li căzură pe pătura cre mă acoperea. Aveam barbă mare, murdară și aspră...

Ofițerii se pregăteau de plecare, ca o oaste de nebuni...

Era peste tot o huruială înaltă... Da, da... sborul etern spre noroc... Apucai perna în brațe și'n hohote de ris, începui să plâng... — „Și Elena, aduse doi milițieni... Li vad; uscați și cu mustățile lungi, lăsați în jos (ca Decebal din cartea de istorie), purtând o năsalie: năsalie mea... Elena, plângând (de ce?...!) mă ridică de subțorii, și mă urcă pe năsalie...

Zic: — „De-acuma, — la cimitir, fraților!..”

— „De ce spui așa, omule?...”

— „Ce? Parcă nu-i bine la cimitir?...”

— „Milițienii își încrețeau pielea de pe obraz, răzând, fără răs...”

În dreapta — în stânga, — mereu, — așa se legăna năsalia... Iată cerul din nou: „sparge-l, — încrește-l, — prea frumos: — și-l pierdem!”

Suflau milițienii, purtând, în tăcere, trupul meu...

Pe sus, spurcau albastrul dumnezeesc, mașinile negre, lăsând peste oameni, moarte... Pe ulțele târgului, fugau oameni,

trăgând după ei femei despletite și rufoși... Fugeau, — unde?... Aproape auză fremătul frontului, ca o răsturnare stănci supărate de oameni dela loc... Nu mai înțeleg nimic, — nu mai înțeleg nimic, — nu mai înțeleg nimic. Năsalia se legăna: purta o Opriră la un pod: dedesubt, apa forțată adăcea aminte de cândva... Mă puseși Treu un alt milițian pe lângă noi: chef, — băuse...

Se opri: — „Ce-i cu omul ăsta, fraților?... Milițienii tăcure, economisind vorba... — „Ha!.. făcu milițianul, „o fi și el, săracu, o casă și o nevastă pe asta...”

O tăcere... și pe urmă, vorbind și vorbind, — „Iaca: na și fie un măr, măr frumos, totu Hristos, cel uitat de oameni, porcii!.. și milițianul beat, așeză pe cel din nă-alie, un măr domneșc, — trivindu-l cu dulceața, ca pentru a-l goni din coșul pieptului și puștia de la ce mai pălpăia acolo...

Simți, apoi, cum se ridică năsalia mai aproape de cer, și: în dreapta stânga. Iși începui merul spre o Simțeam clar un măr lovindu-mi... Și cerul, o, cerul albastru!.. — „Ba da”, — rosti simplu milițienii.

Iar celălalt: — „Fuge omenirea spăimântată...”

Tăcure amândoi...

Gara!.. Când er.m copil, ce mare părea gara cu mașini, cu vagoane suerături înalte și prelungi, cu foșnet apă... De-atunci, parcă gările s'au pitice, s'au îngropat în pământ...

Un om, care stă în gară, pe-o năsalie pleacă undeva... De-atunci, parcă gările făcut pitice, s'au îngropat în pământ...

Un om, care stă în gară, pe-o năsalie pleacă undeva... Oamenii trec și și'acose... Singe, țigări, mașini pe sus...

Măni nevăzute ridică un trup, pe încă îl simt al meu, — și-l pun lot... Curg sânge prin bandaje...

Și noaptea, — noaptea care se înghețe cerul și ne face oameni... „Doamne-Doamne, de ce cerul e albastru, și de ce nu l'apargi, — noi rești, — că iată, noi oamenii, l'am pierdut — nu mai e al nostru...” așa rostec aud — în trenul care ne duce undeva, un loc neștiut de nimeni... Și oare, eu eram acela?... Al. Lascarov Moldavia

INFORMAȚIUNI

Către cititori

zilnică a acestui ziar, re- cheltueli enorme, cari nu se face dacă cei cari au primit abonamentul lor, și un număr foarte însemnat cari nu sunt la curent cu costului abonamentului, rugăm de demnii abonați, a străduitor pe demnii abona- de urgență costul abona- mandat poștal și pe adresa ziarului B dul Regina Maria cel mai călduros apel, către ziarului, cari nu sunt în plata abonamentului să bi- ca expedia fără întârziere abonamentului pe adresa de

Retragerea listei liberale

alegerile județene. Alegătorii cari simpatizează cu lista liberală și pentru ca să asupră le ca și la alegerile urgia guvernamentală, par- țional liberal din jud. Arad a să și retragă lista de candidați alegerile județene.

Falsuri electorale

noștri politici, domnii Lazar și Gh. Sărbu ne cere a des- mod categoric știrea dată de „Cuvântul Ardealului” din 27 iunie, că domniile lor ar figura pe lista guvernamentală pentru alegerile județene. „Cuvântul Ardea” nu tot interesul de a induce eroare și mai cu seamă pe terii dela consiliul județean, tre- lista guvernamentală pe domi Lazar și Sărbu, se aduce la cunoștința lor că dlor continuă a și lupta în rândurile național liberal a căru po- urmează.

Alegerile profesionale de senator la Cluj

loc algeriei colegial ca- de comerț și industrie secția Cluj locuri de senator. Mihail Marcuș directorul Băncii din Arad a fost ales senator al industriei. Comsa directorul general al Băncii din Cluj a fost ales senator al comerciale.

Starea semănăturilor în Ardeal

După statisticile consiera- din Ardeal, starea semă- admirabil și promițe o recoltă în anul acesta s'a semănat în mai mult ca în ceilalți ani, cu 10 din suprafața terenurilor ara-

Senatorii de drept

art. 74 din Constituție și art. 75 electorală, înalta Curte de Ca- declară, în virtutea titlurilor pre- senatori de drept pe domi: dr. C. Coma, D. Sărbu, Ion Grădășteanu și dr. Constantinac.

Invalidarea lui Szele Bella

curile politice guvernamentale se în dispoziție de validare a alegerii din Arad se va propune invalidarea lui Szele Bella, ales pe lista guvernului la

Invalidarea lui Szele Bella

curile politice guvernamentale se în dispoziție de validare a alegerii din Arad se va propune invalidarea lui Szele Bella, ales pe lista guvernului la

Invalidarea lui Szele Bella

curile politice guvernamentale se în dispoziție de validare a alegerii din Arad se va propune invalidarea lui Szele Bella, ales pe lista guvernului la

Invalidarea lui Szele Bella

curile politice guvernamentale se în dispoziție de validare a alegerii din Arad se va propune invalidarea lui Szele Bella, ales pe lista guvernului la

Rezultatul alegerilor la Senat

Conform dispozițiilor noiei legi electorale, se aleg pe baza sufragiului universal acordat alegătorilor, cari au împlinit 40 de ani, 113 senatori. Din cele 71 de județe opoziția unită n'a reușit decât în 5 județe și anume în Alba, Hunedoara, Făgăraș, Someș și Tulcea, în restul județelor fiind alese listele guvernamentale.

La acești 113 senatori aleși prin sufragiu universal se vor mai adăuga: 71 de senatori cari urmează a fi aleși de consiliile comunale și județene; 4 senatori aleși de Camerele de Comerț și Industrie; 4 de Camerele Agricole; 4 de Camerele de Muncă și 4 senatori aleși de universități.

La aceștia se adaugă cei 26 de senatori de drept cari reprezintă biserică și anume mitropolitii, episcopii și capii diferitelor confesuni.

La un loc ar fi prin urmare 226 de senatori la cari se mai adaugă însă senatorii de drept cari îndeplinesc următoarele condiții: Fostii președinți d: consiliu cari au funcționat în această calitate 4 ani de zile; Miniștrii cari au deținut această funcțiune timp de 6 ani; Fostii președinți ai corpurilor legiuitorie cari au îndeplinit această funcțiune în decurs de 8 sesiuni parlamentare; Deputații și senatorii cari au făcut parte din parlament în decurs de 10 legislaturi; Fostii președinți ai Curții de Casație cari au funcționat în această calitate timp de 5 ani;

Generalii, comandanți de armate, cari au deținut această comandă pe front timp de 3 luni; Fostii președinți ai adunărilor generale dela Chișinău și Alba-Iulia, cari au hotărât unirea cu vechiul regat,

În urma acestor dispoziții ale noiei legi electorale, fizionomia noului Senat va fi cu totul schimbată și fără îndoială că între noul corp astfel alcătuit, și între Camera se vor produce dese fricțiuni cu caracter principal.

După rezultatele soite până acum opoziția unită a cucerit mandatele la Senat, în județele: Alba, Hunedoara, Făgăraș, Someș și Tulcea.

Repausul duminical la cofetării

Minist rui muncel, cooperăției și asig rării sociale a luat următoarea deciziune apărută în „Monitorul Oficial”: Toți salariații din cofetării vor beneficia de un repaos continuu de 24 ore în cursul săptămânii. Acest repaos se va acorda prin rotație, cu obligațiunea pentru intr- prinderi ca în interval de o lună să acorde fiecărui salariat repaos la cursul unei Duminici sau a unei sărbători legale.

Pentru executarea acestei dispoziții intr- prinderile vor fi obligate de a întocmi tablouri de personalul ce l'am împărțit în serii, tablouri ce vor fi în permanență afișate în localul intr- prinderii, conform art. 9 alin. II și III din lege.

Mari inundații în Jugoslavia

Belgrad. — Ploile torențiale din ultimele zile au cauzat inundații și stricățiuni grave în numeroase localități. P-gube mai importante s'au înregistrat la Vârșet, Vrainina, Lubliana, Smederevo și Sabats.

Presa maghiară și succesul electoral al guvernului român

Brașov. — Presa din Budapesta, comentând rezultatul alegerilor din România, arată că el se datorește voturilor minoritare.

„Budapești Hirlep” scrie că, fără concursul minoritarilor, guvernul n'ar fi putut iatrui majorității parlamentare. Ziarul budapestan mai adaugă că în- țelegerea dintre guvernul român și minoritari e condiționată și de o înțelegere între România și Ungaria.

Ungaria și controlul Ligii Națiunilor

Budapesta. — În viitoarea sesiune a Ligii Națiunilor va figura în mod automat la ordinea de zi proiectele operi de sanare în Ungaria. Conform protocolului dela Geneva, se va pune după perioada de doi ani și jumătate de aplicare a acestui protocol, chestiunea modificării sistemului actual de control.

Între măsurile tehnice ce urmează a fi examinate în această direcție, cea mai impor- tantă este reglementarea relațiilor de pă- acum dintre guvernul ungar și comisiunea de control din afară de Ungaria, prin mijlocirea comisariatului Ligii Națiunilor.

Deasemenea urmează să se reglementeze chestiunea relațiilor dintre guvernul ungar și agenții de afaceri ai creditorilor. Este probabil că se va ține seamă de procedura urmată în Austria și desființarea controlului se va face în etape. Întrucât pregătirile unor anumite chestiuni tehnice vor cere un studiu mai îndelungat, reprezentanții guvernului ungar au plecat ieri la Geneva.

Conferința Micii Înțelegeri la Bled

Ziarul „Politika” din Belgrad publică următoarea știre: Conferința Micii Înțelegeri se va ține în ziua de 17 Iunie la Bled în Jugoslavia. Programul amănunțit al conferinței încă nu s'a elaborat, dar noi putem afirma că miniștrii vor examina la această conferință următoarele probleme: Situația generală politică în Europa, activitatea Ligii Națiunilor, organizarea Consiliului Ligii Națiunilor, intrarea Micii Înțelegeri în Consiliul Societății Națiunilor, Ungaria și refecerea ei financiară, în legătură cu falsificările ungare, și încă alte câteva chestiuni cari interesează aceste State.

Conferința Dunării la Bratislava

În ziua de 15 Iunie se va deschide la Bratislava sesiunea de vară a comisiunii internaționale a Dunării, care va dura până la 6 Iunie 1926. România va fi reprezentată la această conferință de d-oi Cotzeacu, ministru plenipotențiar și delegat pe mare, cet, inginer inspector general Vardals, directorul porturilor și căilor de comunicație pe apă, în calitate de export tehnic, și amiral Negrescu.

Vor participa la această sesiune a comisiunii dela Bratislava, delegații ai României, Bulgariei, Jugoslaviei, Ungariei, Cehoslovaciei, Austriei, Bavariei, Vartembergului, Angliei, Italiei și Franței. Conferința va avea să se ocupe, printre altele, și de importanța chestiune a sporeii taxei de navigație la Porțile de Fier. Deasemenea se va mai lua în studiu și regulamentul de poliție a navigației pe Dunăre cum și alte diverse chestiuni de organizațiune internă a comisiunei. Subcomisiunea tehnică își va începe lucrările la 12 Iunie.

Excursiunea Suveranilor pe Dunăre

Din Măcin se anunță că yachtul regal a plecat pe Dunărea veche, spre Turronia. La orele 4 jumătate suveranii au vizitat carierele de piatră, după care s'au întors pe aceleași canal. După ce familia regală a luat masa pe yacht, au pornit pe două vedete de războiu ale reg. în grăniceri pe Dunăre Reitorcerca s'a făcut la ora 1 noaptea. Dum, a debarcat în portul Măcin intr-aga familie regală. În automobile oaspeții s'au îndreptat spre Niciușel, unde au luat și masa.

Propuneri pentru rezolvarea crizei miniere în Anglia

London. — Printre diferitele soluțiuni propuse pentru rezolvarea crizei miniere, este planul prezentat de Warley, membru laborist din parlament. Deși parerile sale sunt pur personale, ele marchează totuși un pas înainte față de sugeriile prezentate până acum. Warley propune reducerea imediată a salariilor însă numai cu 8 și 1/3 procente față de reducerea de 10 procente propusă de guvern. Însă cum guvernul prevede această proporție numai pentru o perioadă de câteva săptămâni, Barky menține reducerea sa cu ajutorul unui subziguu sporit în sumă de șase milioane lire sterline — până la sfârșitul anului.

Cehoslovacia mărește vama pentru produsele agricole și animale

Praga. — Din inițiativa parlamentară s'a depus în Cameră un proiect de lege tinzând la mărire taxelor vamale de import pentru produsele agricole. Proiectul este semnat de 153 deputați cehi și germani, deci de mai mult de jumătate din numărul total al deputaților.

Taxele vamale propuse sunt următoarele: Grâu 30, secară 38, orz, 34, ovăz 36, porumb 22, maș, 45, făină și produse făinoase 70 coroane pentru suta de kilograme.

Pentru vite sint prevăzute următoarele taxe: Boi 360, tauri 240, vaci 210, viței 40, porci 84 până la 110 de cap de v. t. Proiectul autoriză guvernul ca în cazuri excepționale ale situației economice să mărească sau să reducă aceste taxe. El nu vor pute fi însă micșorate prin tratate internaționale.

In consecință

gustoasa și mult încercata Veritabila Franck- cafea în cutii, se distinge față de imitațiuni prin aceea, că eticheta este compusă din culoarea maro-albă-albastră, pe care remarcă în special semnele tipice distinctive: Răsnița de cafea și numele „Franck.” „Veritabila Franck-cafea cu Răsnița de cafea” își doarește popularitatea sa aromei sale excelente, gustului și țării sale. (2866/II)

Noul urcări pe piața comercială a Ardealului

Cluj. — În ultimele două zile pe piața comercială a Ardealului s'au înregistrat noi urcări de prețuri, cari sunt atribuite de cercurile comerciale oscilației mondiale ale valurilor forte. La cereale s'a înregistrat o urcare de 10 la sută, iar la mărfuri de 15 la sută. Din cauza acestor urcări tranzacțiunile stagnează pretutindeni.

În legătură cu oscilații monetare o criză acută a izbucnit în industria forestieră. De câteva zile nu s'a mai încheiat nici o tranzacțiune pe piețele străine.

Noul societăți și bănci autorizate să funcționeze sau să-și sporească capitalul

Comisia specială economică, în ultimele zile de lucru, a acordat autorizația de funcționare sau de a-și spori capitalul următoarelor întreprinderi și bănci din Ardeal.

Turnătorie de fier și fabrica de mașini, societate anonimă din Oradea-Mare, se aprobă sporul de capital dela 3 milioane lei la 6 milioane lei.

Fabrica Ardeleană de spirit, societate anonimă din Tg.-Mureș, se aprobă sporul de capital dela 1 milion lei la 5 milioane lei.

„Vulturul” institut de credit și economie din Teșnad, se aprobă sporul de capital dela 1 milion lei la 5 milioane lei.

Banca cercuală, societate anonimă din Lehința, se aprobă sporul de capital dela 175.000 lei la 1.000.000 lei.

Casa de păstrare a județului Satu-Mare, se aprobă sporul de capital dela 6.000.000 lei la 12.000.000 lei.

Banca populară, societate pe acțiuni din Cluj, se aprobă sporul de capital dela 1.000.000 lei la 5.000.000 lei.

Industria sidelului, societate pe acțiuni din Arad, se aprobă sporul de capital dela 40.000.000 lei.

Se cere amnestierea falsificatorilor de bancnote

Budapesta. — Ziarul „Magyarország” cere în numele opiniei publice creștine din Ungaria amnestia falsificatorilor de franci francezi.

Congresul internațional de horticultură

Paris. — Astăzi s'a deschis congresul internațional de horticultură. A examinat situația horticulturii mondiale, a transporturilor internaționale și a prohibițiilor de import.

Artistice -- Culturale

Direcțiunea Școlii Medie de Stat pentru Fete din Arad

organizează pe ziua de 6 Iunie a. c. ora 4 p. m. o serbare școlară, pentru mărirea fondului de excursie a elevelor sărace, în sala mare a Palatului Cultural.

Programa:

1. „Logosșana” pian la patru mâni de Schvartzberger Lily și Weisz Cornelia.
2. „Artistele” — comedie într'un act jucată de elevele: Toader, Diana, Luca, Gyarsky, Kovacs.
3. „Dima” „Cântec românesc” — cântate de: C. Weisz.
4. „Banul Mărăciuc” dans național jucat de elevele: Ungar, Ristr, Pollak, L'nter, Rotbaum, Berger, Luc, Brău, Reichenberger, Schultz nger.
5. Bucătărie veselă — com. într'un act de: elevele școlii.

10 minute pauză:

1. „Cracoviancă” dans național jucat de eleve.
2. „Trubadurul” — de Verdi (câte un fragment) și „Carmen” (de Bizet) cântat de elevele școlii: Azucena, Carmen; Boriska Zimmer. Frasquita; C. Weisz. Mercedes; G. Bozskievits.
3. „Românca” dans național jucat de eleve.
4. „Triumful primăverii (dansul fecelor) picșă într'un act. Zina primăverii de Diana Zina iernii de Reichenberg. Mos Crivăț; Gyarsky.
1. Fluture; Bercz. Flori și fluturi; elevele.
5. Tablou vivanț „Tricolorul” și Bilete sunt de vânzare la cancelaria școlii Str. B-râșiu Nr. 16 și Duminică la ora 2 p. m. la casa Palatului Cultural.

Ultima oră

Deschiderea Parlamentului

BUCUREȘTI. — Deschiderea Corpurilor legiuitoare a fost fixată definitiv pe ziua de 25 Iunie a. c. Prima sesiune va dura o lună, deoarece M. S. Regele Ferdinand și-a amănat plecarea în străinătate. La verificarea mandatelor se așteaptă desbateri furtunoase.

În jurul rezultatului alegerilor

BUCUREȘTI. — Datele apărute până în prezent relativ la numărul și nominalul deputaților și senatorilor, nu sunt oficiale. Chiar nici cele comunicate în ziarul „Îndreptarea”, organul semioficial al guvernului, nu au un caracter oficial. Comisia centrală de alegeri din București nu lucrează pe baza telegramelor trimise de diferitele prefecturi, ci pe baza proceselor verbale originale, dresate cu ocaziunea alegerilor, pe baza cărora vor fi fixate coeficientele județelor. Datele oficiale vor fi publicate abia în ziua de Joi. Comisia a respins prezența reprezentanților partidelor de verificare a datelor cu motivarea, că nu are nevoie de deslășirile și informațiunile partidelor, iar rezolvarea contestațiilor înaintate nu cade în sfera de activitate a acestei comisii.

Urcarea leului

BUCUREȘTI. — Cercurile politice dezminț știrea, că Banca Națională ar fi cumpărat lei în străinătate, contribuind astfel la ameliorarea leului. Urcarea valorii leului se datorește măsurilor economice luate de guvern și de perspectivele frumoase în privința recoltei viitoare.

Imprumutul în străinătate

BUCUREȘTI. — Dl Manolescu, subsecretar de stat la finanțe, a sosit astăzi dimineața la Roma. Chiar și după știrile cele mai recente, imprumutul italian este mai mult ca sigur. Cu această ocazie cercurile guvernamentale dezminț energic știrile apărute în ziarele „Viitorul” și „Adevărul” relativ la condițiunile oneroase ale acestui imprumut. După unele informațiuni dl Manolescu va vizita și Elveția, tratând deasemenea și asupra unui imprumut elvețian.

Din cercurile opoziției

BUCUREȘTI. — Cercurile partidului național dezminț categoric știrile lansate relativ la tratativele de fuziune cu partidul liberal. Conducătorii transilvăneni pe baza rezultatelor obținute în Ardeal pretind ca partidul național să fie condus efectiv de dl Iuliu Maniu, deoarece în vechiul Regat partidul abia este reprezentat. Acești fruntași naționali cer mai departe clarificarea raporturilor cu partidul țărănesc. Mai mulți corifei ai opoziției unite au sosit în Capitală și au început consfătuirile în chestiunea luptei politice.

Chestiunea falsificării marghare se complică

PARIS. Conform ziarului „L'Oeuvre” guvernul francez nu este satisfăcut cu desfășurarea desbaterilor principale ale falsificării francilor francezi. Ambasadorul francez a fost chemat la Paris; pentru depunerea raportului în chestiunea aceasta. Conform informațiunei acestui ziar, mașinile de falsificat franci francezi au fost comandate de ministerul de finanțe maghiar, precum și au fost achitate tot de el, iar dl Windischgraetz a fost sprijinit de cercurile înalte.

Situația politicii interne din Polonia

- Revizuirea constituției. - Dizolvarea corpurilor legiuitoare. -

Varșovia. (Ceps.) - În 31 Mai, Seimul și Senatul polonez trec, pentru a treia oară în istoria Poloniei eliberate, la alegerea capului statului - președintelui republicii. Noua situație care a intervenit în viața politicii interne poloneze, va trece după alegerea președintelui desigur într'un alt stadiu - după părerea multor cercuri - într'un stadiu de normalizare. Avându-se în vedere puterul curent care domnește, se poate spune că noul președinte al republicii poloneze se va bucura de o multă mai mare putere decât înainte. Obiectul interesului general este persoana care candidează la președinția republicii. În legătură cu alegerea președintelui, se discută foarte mult asupra faptului că toate articolele, care împiedică posibilitățile capului statului de a se amesteca în viața politică, vor fi revizuite. Constituția poloneză în vigoare rezervă conducerea afacerilor de stat numai pentru Seim și Senat. Dealtfel imediat chiar după acțiunea lui Pilsudski, s'au și suzit gîsuri că puterea președintelui republicii va fi lărgită, în special în ce privește dizolvarea Camerei și Senatului.

După articolul 26 din Constituția poloneză (17 Martie 1921), Camera poate fi dizolvată numai în urma unei moțiuni, vo-

tată cu cel puțin 1/3 din numărul deputaților. Președintele poate dizolva Camera numai cu aprobarea a 2/3 din numărul deputaților. În același mod se procedează și la dizolvarea Senatului. Astăzi este clar pentru toți politicienii polonezi că actualul parlament, care este primul parlament ordinar al republicii poloneze, nu va putea funcționa până la expirarea termenului legal, adică până la jumătatea anului 1927. Este cert că Parlamentul actual își va încheia activitatea încă în anul acesta.

În cercurile politice poloneze se arată că o revizuire a constituției este inevitabilă. În Senat predomină tot mai mult convingerea că după alegerea președintelui republicii se va ajunge la schimbarea articolului 26 din Constituție în sensul ca președintele să aibă dreptul de a dizolva ambele corpuri legiuitoare.

Toate privirile se concentrează în jurul lui Pilsudski. Simpatia pentru dănsul se evidențiază din ce în ce mai mult. Pentru Pilsudski vor vota toate partidele din stînga precum și o parte din partidul Piast. Este important și faptul că creștinii democrați, după declarația lor, nu vor lua parte activă la alegeri, așa că voturile lor nu vor fi date părții adverse.

Știri din toată lumea

Deschiderea solemnă a Bibliotecii Universității din Belgrad

Belgrad (Ceps.) - La 24 Mai s. c. a avut loc deschiderea solemnă a bibliotecii Universității din Belgrad. Până acum Universitatea n'a avut o bibliotecă proprie. Fiecare facultate avea o bibliotecă ei, dar acestea erau insuficiente și cel mai mare neajuns al lor era că nu aveau o administrație unitară. Înființarea unei biblioteci proprii a Universității devinse o necesitate urgentă a vieții științifice jugoslave. În acest scop, guvernul a construit o clădire modernă, care e înzestrată cu toate utilitățile necesare unei biblioteci moderne. În afară de sălile în care se găsesc cărțile sunt și sălile de studiu special amenajate și sălile de recepție, în care vor fi primiți oaspeții.

Aniversarea a 50 ani dela răscoala sârbilor contra turcilor

Belgrad (Ceps.) - La 18 Iunie s. c. se împlinesc 50 ani dela izbucnirea răscoalei naționale sârbești împotriva turcilor care

s'au schimbat apoi în războiul pentru independență.

La luptele contra turcilor au luat parte și d'feriți voluntari slavi, mi ales reși, pe cari opinia publică sârbească îi aniversează acum. Voluntarii ruși erau conștuși atunci de cunoscutul general Cerneev. Foarte puțini din acești voluntari mai sunt în viață. La Praga trăiește cunoscutul scriitor rus V. I. Nemirovici Danzenko, care a luat parte, împreună cu generalul Cerneev la războiul pentru independență din 1876, care a provocat apoi războiul ruso-turc din anii 1877-78. Nemirovici Danzenko a fost rănit în lupta dela Djunis. Mulți veterani ruși din războiul ruso-turc trăiesc în Polonia.

În Jugoslavia mai trăiește un singur veterana rus din acest război, A. P. Kornilov, care în 1876 era locotenent în garda imperiaală din regimentul Preobrajensk. Acesta publică acum în „Politika“ din Belgrad un apel ca autoritățile să permită venirea tuturor participanților ruși la războiul pentru independență contra turcilor, la serbările aniversare ce vor avea loc la Belgrad. Acest apel a fost primit de opinia publică locală ca multă simpatie.

Economice.

Un târg model

- Parisul, veritabilă piață de afaceri -

Târgul din Paris, care la începutul său (la 1904) număra de abia 500 expozanți, grupează în acest an un atât de impunător număr de participanți (aproape 6000), că nu e cumpărător serios, ori care i-ar fi țara, care să ezite a face o călătorie, cât de lungă, numai de a veni să-l vadă și să-l studieze. Se știe că aici se găsesc, reunite în vastul parc dela porțile Versailles-ului, toate probele ce-l interesează și că, fără chiar să se facă cunoscut, poate să le examineze pe lăncetele pentru a alege în toată cunoștința.

Comerciantul găsește, dar, în târgul din Paris, cu certitudinea de a cumpăra în cele mai bune condiții, cele mai recente creațiuni, pe lângă o serioasă economie de timp și bani.

Pentru producători și fabricanți interesul nu e mai pe jos, ciel, grație unor asemenea târguri, este sigur că articolele lor, vor fi serios examinate de cei ce-l interesează.

Nu e avantaj mai mare ca cel al acestor târguri cari permit fiecăruia, cât de modest, locul său sub soare. Trebuie alături de micul industriaș să cheltuiască enorm pentru a-și face cunoscut produsele, oricât de superioare ar fi fost față de cele existente. Azi e sigur că cu infima cheltuială a chiriei pentru 2-3 m. p. într'un târg mondial, cum e cel parisiian, va fi recompensat pentru eforturile sale de tehnicienii, nu de reclamegiu, dacă obiectele ce le expune constituie în adevăr un progres asupra producției curente.

Contactul se face direct între producător și cumpărătorul serios, înlăturându-se astfel cheltuielile de publicitate din ai căror cititori, nici 5%, nu l'interesează propriu zis, cât și intermediarii care au ajuns o paoste.

Înțelegerea târgului parisiian s'a făcut cu mare pompă la 8 Mai de către dl Daniel Vincent, ministrul comerțului francez. În primele 2 zile a fost vizitat de peste 400.000 vizitatori, cei mai mulți străini.

Atât mărfurile, probele, cât și esanțioanele au fost splendid prezentate, așezate și catalogate înăc impresia generală a fost că, cel prezenți se găsesc într'un uriaș bazar întins pe suprafața a câtorva hectare de teren.

Afacerile ce se încheie sunt considerabile.

Târgul s'a transformat într'o enormă piață iar oficiile s'au dublat chiar de a doua zi neputându-se pridi cu înregistrarea tranzacțiilor. Sunt fabrici cereșuș așigat că nu se mai pot obliga cu executarea comenzilor decât peste șase luni, - restul timpului fiindul angajat.

Un asemenea târg ar fi minunat și pentru noi. Industria noastră, la început și în cea mai mare parte în mic sau în mijlociu, are o splendidă pârghie de ridicare printr'ue târg-expoziție după modelul francez.

Devizele și valuta.

Radior. 31 Mai 1926

BURSA:		Descrierea:		Închiderea:	
Zarich:					
Berlin	122.95			122.90	
Amsterdam	207.60			207.60	
New-York	516.25			516.65	
Londra	2512.50			2513	
Paris	1665			1657	
Milano	1937.50			1935	
Praga	1529.50			1530	
Budapesta	72.30			72.30	
Belgrad	912.50			911.50	
București	210			210	
Varșovia	43			42.59	
Viena	72.90			72.93	

Cursul devizelor București pe ziua de 31 Mai 1926.

	Cerute:	Oferite:
Paris	8.05	
Berlin	59.25	
Londra	1210	
New-York	245	
Italia	9.40	
Elveția	48.30	
Viena	35.35	
Praga	7.39	
Budapesta	35.30	

	Cerute:	Oferite:
Napoleon	900	
Elvețieni	47	
Marci	56	
Leva	170	
Lire otomane	125	

„ASTRA”

Prima fabrică română de vagoane și motoare. - Societate anonimă, București
Capital social Lei 200.000.000, - deplin vărsat.

Bilanțul general încheiat la 31 Decembrie 1925

Activ		Capital	
Terenuri și clădiri	30,789.538.71	Capital	100,000,000
Imobile	12,800.000	Fondul de rezervă	10,182,000
Mașini și instalațiuni	26,823.648.46	Amortizarea instalațiunilor și clădirilor	15,178,000
Inventar și scule	6,476.028.51	Fondul de pensie al funcționarilor	7,592.188.19
Mărfuri fabricate	24,516.977.13	Fondul de ajutor al nuncitorilor	914.908.75
Mărfuri semifabricate	42,272.074.43	Garanții	8,507,000
Materiale	95,815.389.56	Diverși creditori	402,805,000
Cassa	3,982.586.78	Accepte	60,000,000
Efecte publice	6,027.480	Dividende neachitate	21,430,000
Garanții	1,764.143	Report din beneficiu pe 1924	637,537.30
Direcția Generală C. F. R. București	266,698.121.56	Beneficiul net pe 1925	20,322.192.93
Diverși debitori	99,913.530.39		20,950,000
Total:	617,879.518.53	Total:	617,879,518.53

Administrat r-delegat:
M. N. Șapira.

Șeful contabilității:
Iuliu Geră,
procurist și contabil-ajutor

Verificat și găsit conform cu registrele:

CENSORI: N. Butculescu, I. Georgescu, C. Orănescu, Eugeniu A. Popescu, Dr. Ioan

Cale Ferate Arad-Podgoria

Valabil dela 15 Martie

Mersul trenurilor

Trenuri de persoane						Trenuri de persoane					
cu clasa I și III-a					Klm.	Arad-Ghioroc	cu clasa I și III-a				
2	4	6	8	10			1	3	5	7	9
510	800	1120	1430	1800	—	Arad	715	957	1324	1634	2004
514	804	1124	1434	1804	1:1	Arad C. F. R.	712	954	1321	1631	2001
						Halta 1					
						Micălaca-nouă					
521	811	1131	1441	1711	2:5	Micălaca	705	947	1314	1624	1954
530	820	1139	1449	1719	6:7	Ologovaț	657	936	1306	1616	1916
539	829	1140	1459	1729	11:6	Mândruloc	647	929	1296	1606	1936
						Halta Mândruloc-Cicir					
544	834	1154	1504	1834	12:9	Cicir	641	924	1251	1601	1931
553	843	1203	1513	1843	16:3	Sămbăteui	632	915	1242	1552	1922
604	854	1214	1524	1854	21:4	Ghioroc C. F. R.	621	904	1231	1541	1911
						Halta 3					
607	857	1217	1527	1857	22:3	Ghioroc piața	617	900	1227	1537	1907
Trenuri de persoane						Trenuri de persoane					
cu clasa I și III-a					Klm.	Ghioroc-Pâncota	cu clasa I și III-a				
102	104	106	108	110			101	103	105	107	109
617	900	1227	1537	1907	—	Ghioroc piața	606	858	1213	1528	1858
628	904	1232	1542	1912	1:1	Cuvin	602	855	1211	1524	1854
						Halta 5					
						Halta 7					
631	912	1241	1551	1921	4:7	Covășiuț	553	817	1205	1515	1845
						Halta Covășiuț com.					
						" 8					
						" 9					
						" 9a					
						" 10					
650	928	1300	1610	1940	11:5	Poala muntelui	534	831	1146	1485	1820
						Halta 12					
658	936	1308	1618	1948	13:6	Șiria	525	823	1137	1447	1817
						Halta 13					
						" 14					
707	945	1317	1627	195	16:5	Galșa	516	814	1128	1438	1808
712	950	1322	1632	2001	19:9	Mășca	511	809	1123	1433	1803
718	956	1328	1638	2003	20:7	Pâncota gara	505	803	1117	1427	1797
						Halta 16					
						" piața					
722	1000	1342	1642	2012	22:2	Pâncota comuna	500	798	1112	1422	1792
Trenuri de persoane						Trenuri de persoane					
cu clasa I și III-a					Klm.	Ghioroc-Radna	cu clasa I și III-a				
202	204	206	208	210			201	203	205	207	209
617	900	1227	1537	1907	—	Ghioroc piața	608	856	1219	1519	1850
						Halta 17					
						" 18					
						" 19					
628	907	1233	1545	1913	2:3	Minii	538	850	1212	1522	1882
						Halta 21					
						" 22					
638	916	1243	1555	1923	5:4	Păuliș	548	843	1204	1512	1844
						Halta 23					
648	924	1253	1603	1933	9:1	Barațca	540	839	1194	1504	1834
						Barațca halta					
						Cladova					
651	930	1301	1611	1941	10:0	Radna comuna	532	827	1146	1456	1826
						Halta 25					
						Radna comuna					
						Oara C. F. R.					
702	948	1313	1622	1952	13:9	Radna gara	530	816	1134	1444	1814